

Ravenstein, 17 mei 2022

Betreffende: Agendapunt 6.1 Locatiestudie Hoornwerk Ravenstein

Aan de leden van de opiniecommissie Ruimte,

Geachte leden,

Een hoornwerk is een aarden buitenwerk van een vesting, bedoeld om de vijand al op geruime afstand van de eigenlijke vesting op te houden en te kunnen bestoken, nog voordat hij de wallen bereikt heeft. Het is een onderdeel van het zogenaamde open schootsveld, dat onbebouwd was om te voorkomen dat de vijand dekking zou kunnen vinden.

Ravenstein heeft sinds de aanleg van de vesting in 1621 twee hoornwerken, het bovenste hoornwerk, dat stroomopwaarts langs de Maas ligt, en het benedenste hoornwerk, dat stroomafwaarts ligt.

Het bijzondere aan de Ravensteinse situatie is dat ze beide altijd nagenoeg onbebouwd zijn gebleven, ook na de opheffing van de vesting in 1672. Bij de meeste steden was de druk op de bouwgrond, die vrijkwam nadat de vestingstatus was opgeheven, meestal zo groot dat de hoornwerken al gauw ten prooi vielen aan de stadsuitbreiding. Bij Ravenstein was dat niet zo, reden waarom de beide hoornwerken terecht zijn opgenomen in de aanwijzing van de Ravenstein als van rijkswege beschermd stadsgezicht (1977). Dan geldt als verplichting dat de gemeente een conserverend bestemmingsplan opstelt dat „de waarden van het aangewezen stadsgezicht gaat beschermen“.

Op de plattegrond van het bestemmingsplan is dan ook uitdrukkelijk als bestemming van de beide hoornwerken vermeld: „groen, onbebouwd“. Het plan om aan de rand van het bovenste hoornwerk een ontmoetingshuis met een omvang van maar liefst ca. 5.500 kubieke meter en een oppervlak van ca. 1300 vierkante meter te bouwen is dus in flagrante tegenspraak met de intenties die ten grondslag liggen aan het Beschermd Stadsgezicht Ravenstein.

Een locatie als 't Kempke, in de onmiddellijke omgeving van zowel het centrum als de nieuwbouwgebieden rond het Station NS, zou veel meer in de rede liggen en stoot op veel minder bezwaren dan een situering op het beschermde hoornwerk. Het is overigens onbegrijpelijk dat het gemeentebestuur zich niet al in een vroeg stadium tot de aangewezen adviesinstelling, de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed (RCE), heeft gewend om na te gaan of bouwen op deze gevoelige plek überhaupt mogelijk is.

In het verleden zijn er meermaals pogingen gedaan het bovenste hoornwerk in te zetten voor nieuwbouw. Iedere keer moest men op zijn schreden terugkeren, omdat het bebouwen van zo een gevoelige locatie die in principe onbebouwd dient te blijven, geen haalbare kaart bleek. Met het bebouwen tast je voor altijd de unieke situatie van de groene, open hoornwerken aan, een situatie die elders in Nederland in een stedelijke omgeving nergens meer aangetroffen wordt.

Hoewel wij de bouw van een nieuw gemeenschapshuis voor Ravenstein van harte ondersteunen, roepen wij u op geen medewerking te verlenen aan de verwezenlijking van de nu voorliggende plannen en op zoek te gaan naar een passendere locatie.

Enkele verontruste buurtbewoners,

namens deze,

Olga Rikken

Willem Jan Pantus

-Kopie: Redactie *Brabants Dagblad*

